

ЛЕОНИД СЛОВИН СЪВСЕМ ПО ЛАБРЮЙЕР

Превод от руски: [Неизвестен], 1986

chitanka.info

— Дойдох заедно с мъжа си. Ние се загубихме един друг!

— Тук, на гарата?! — попита Денисов.

— В града... — оплетените пръсти на жената изпукаха. — Не мога да си представя какво става сега с него! Той ще полудее.

Остъкленото до самия покрив здание на гарата бе изпълнено с хора, които безшумно се нижеха, сякаш в огромен аквариум. Беше късно. Съвсем наблизко взе да вие машината с която миеха пода. Нощните влакове потегляха към изхода. Зад прозорците се простираше перонът, покрит от февруарската виелица, необхватен като писта за излитане.

— Откъде сте? — Денисов внимателно я изучаваше.

— От Красни Лиман.

— Скоро ли пристигнахте?

Появата на гаровия инспектор по разследване на престъпления, който неочаквано се бе приближил и представил, явно бе разтревожил жената.

— Още през деня...

Денисов пооправи униформата си, миниатюрният микрофон, скрит под дрехата му, сега бе точно под яката. Всеки миг той можеше да се свърже с дежурния.

— През столицата само минавахте ли?

— Не, до Москва сме.

— Билетите ви?

— Дали не ги хвърлих?!

Тя изглеждаше на не повече от двадесет — изрусена блондинка с малък белег в основата на носа.

Денисов забеляза колебанието ѝ. От наблюдателното му око не се изплъзна нервността ѝ на човек, заловен неподготвен. Именно това всъщност го накара да ѝ заговори.

Ах, не! Ето ги. Моля.

— Спален вагон, директно, двуместно купе... — прочете Денисов на билета. — Перфориран. Дата.

Той рядко грешеше и ако се приближеше към някого, по правило се оказваше, че за това има сериозни причини.

Билетите за пътуването бях наред. А първата класа на вагона свидетелствуваше в нейна полза.

— Желая ви по-скоро да срещнете мъжа си. Извинявайте.

Блондинката облекчено си пое дъх.

Течеше третият час на нощта. Денисов се отдалечи към изхода. Зад стъклото бе светло, един след друг минаха в редица група влакови ревизори. До пристигането на бързия влак оставаше съвсем малко.

— ... Изпращачите! — Във високоговорителите, поставени над платформите, нещо щракна. — От осми коловоз тръгва...

Денисов пое край влака. Нищо особено. Няколко десетки изпращачи, старица, продаваща цветя.

— Двеста и първи! — неочаквано извика по радиотелефона дежурният. — Къде се намирате?

В гласа се усещаше тревога.

— На перона.

— Обадиха се от Казанск, големи неприятности.

— Кражба?

— Още вчера. А се обаждат сега. Голяма сума! Търсим по гарите мъж и жена...

— Какво е откраднато?

— Всичко! Документи, пари, билети... Чанта!

Светлините на опашката на бързия прерязаха мрака на изхода на гарата. С изчезването на бързия електрическите влакове, които ношуваха край платформите, се сториха на Денисов по-черни от обикновено. Стъкленият куб на новата гара го заслепяваше.

— Някакви следи? — Денисов натисна скрития под униформата регулатор.

— Сега ще предадат.

— Какво друго?

— В Москва ли? Нищо. Кражба в Свиблов, брачен авантюрист...

През прозорците и на четирите етажа Денисов виждаше шумната суета в новата сграда, кафенето и вечно затворения павилион „Техническа книга“. По облицованите сиви парадни мраморни стълби струеше човешки поток.

— ... Сега това е най-голямото! Разбра ли?

— Отивам на колонката за такси — Денисов погледна часовника си.

На колонката имаше малко хора, главно изпращачи. Денисов поговори с диспечера и се върна на гарата.

„С чантата престъпникът може да замине където си иска“ — помисли си Денисов.

Той влезе в централната зала. Жената, пристигнала от Красни Лиман, седеше на същото място. Тя го забеляза първа, но не показа това.

— Все още ли не се е намерил? — Денисов се спря до нея.

— Навярно до сутринта...

Искаше ѝ се по-скоро да се отърве от него.

— За първи път ли сте тук?

— Да.

— А мъжът ви?

— Той е московчанин.

— И вие не знаете адреса?!

Тя се смути.

— Женени сме отскоро.

Багаж с нея нямаше. Плоското куфарче с блестяща закопчалка, пелерината и стръкчето мимоза лежаха встрани, на канапето.

— Може би поне улицата? — попита Денисов.

— Измайловско шосе, струва ми се... То далеч ли е?

— Твърде — тя все повече го интересуваше. — Ако знаете номера на къщата!

— На пет минути от метрото...

Денисов крадешком я разглеждаше. Палто с яка от златиста нутрия и шапка от същата кожа. Навити джинси, ботуши.

— Можем да го потърсим чрез адресното бюро? — предложи и той.

Мускулите на лицето ѝ се напрегнаха.

— Не искам.

— Мъжът ви ще се досети ли, че сте на гарата?

— Просто съм уверена.

По някаква причина разговорът ѝ бе неприятен.

— А ако обявите по радиоуредбата? Може би е тук? Как е фамилията му?

— Иванов — отвърна тя. — Павел Иванов. Но да се съобщава не си струва.

— Защо?

— Не бих искала... — и тя отново се затвори.

— Имате ли документи?

— Всичко е в Павел.

— Вие също ли сте Иванова?

— Тулянинова... Не съм си сменяла фамилията. Людмила, може и Люда. — Сега тя добавяше във всяка фраза по една-две излишни думи. — Да пристигна с милиция! Благодаря! — тя решително отхвърли тази мисъл. — Предпочитам гарата. Там, в Лиман, също работя на гарата.

— По влаковете?

— Сервитьорка в гаровия ресторант...

Някой се показа на вратата откъм перона. Тулянинова напрегнато се вгледа.

Влезе старшина. Погледна за миг инспектора, после жената и се отдалечи към стълбата. Денисов разбра. Ако по някаква причина му се наложеше да се махне, Тулянинова щеше да остане под наблюдение.

— И никакъв друг адрес? — за всеки случай попита Денисов. — На някой приятел или роднина?

Тулянинова се замисли.

— Май в Донецк... 91-159...

— На кого?

— Те са учили заедно. Слава Шулман. Звънях, за да го поканя на сватбата... — Тулянинова неочаквано изхлипа и глухо каза: — Навярно едно младо семейство не трябва да започва така...

Нещо особено почувствува Денисов В тази фраза. Сякаш я бе произнесла друга жена.

— Двеста и първи! — проговори миниатюрният микрофон под яката му.

— Извинете!

Денисов излезе на площада и понастръхна. От вечерта бе започнало да се застудява, но не много. После зави вилицата. На перона все още имаше локви, а на площада снегът бе станал кафеникав, влажен, приличаше на утайка от кафе. Над стъкления купол се движеха безформени зимни облаци.

— Слушам, двеста и първи — каза Денисов в микрофона.

— Казан предаде белезите на престъпниците.

Говореше Антон Сабодаш, изключително силен човек, не се боеше от нищо. Навярно затова всичко се случваше именно по време

на неговите дежурства.

— Мъжът бил с кафеникав кадифен костюм.

Жената не успели да разгледат добре, млада, средна на ръст...

— Млада, средна на ръст... — повтори Денисов. — Мъжът в кадифен костюм... А тук има една такава работа... — и той разказа за Тулянинова и за нейния мъж.

— Ах! — Сабодаш дори се задъха от възмущение. — Представяш ли си какво може да се крие зад това?! Повтори телефона в Донецк!

— Ало! — крещеше в слушалката Антон. — Донецк?!

Денисов слушаше разговора по апарата за вътрешна връзка и същевременно наблюдаваше централната зала. Непрекъснатият поток от пътници сякаш малко се бе разредил.

— Слушам — се чу най-накрая отговор от Донецк. — Кого търсите?

— От Москва се обаждам. Шулман! Слава! Ама че спите! Здравейте...

— Кой говори? — попита мъжки глас.

— Може ли да се обади Шулман?

— Шулман?!

— Слава!

— Кой е?!

— Искам да питам за Павел. За Павел Иванов! — Сабодаш не желаше да се назове.

На онзи край на линията нещо се съвещаваха.

После слушалката взе жена.

— Вас кой все пак ви интересува?

— Павел Иванов.

Жената помисли.

— Не знаем такъв.

— А Шулман?

Жената затвори телефона.

— Денис! — Антон скръцна със зъби. — Чу ли?! Телефонът, който ти е дала Тулянинова или кой знае каква в действителност... телефонът в Донецк е просто лъжа! — Сабодаш кипеше от възмущение. — А може би тъкмо обратното? Може би там, в Донецк, нещо са заподозрели!

Денисов не успя да отвърне.

— Говорихте ли? — попита с ангелски глас появилата се на линията телефонистка. — Изключвам, момчета.

Денисов набра друг телефон и запита:

— Красни Лиман, моля.

Докато го свързваха, той успя да поговори с два телефона в Москва.

— Бюрото за нещастни случаи ли е? Регистрирани ли са нещастни случаи с мъже...

— Един.

— А къде именно? — затаи дъх Денисов.

— Улица „Затонная“ в територията на осемдесет и четвърто отделение на милицията. — Пострадалият се намира в института „Склифосовски“.

— Московчанин ли е?

— Нямам сведения. Паднал, или са го ударили.

— Млад ли е?

— Около тридесет години.

В осемдесет и четвърто отделение слушалката вдигна помощникът на дежурния.

— Обстоятелствата известни ли са? — разпитваше Денисов.

— Не са още ясни. Скоро ще съобщят подробности.

— Дрехите на пострадалия какви са?

Въпросът явно озадачи дежурния.

— Случва се това да е несъществено — съгласи се Денисов — Но все пак попитайте. А какво е състоянието на пострадалия?

— Тежко. Оперират го в момента...

— В джобовете му нещо намериха ли?

— Джобовете му са празни.

Разговорът им бе прекъснат от телефонистката.

— Москва, кого търсите в Красни Лиман?

— Моля, дайте ми гаровия ресторант...

— Ало — очевидно в Красни Лиман говореше възрастна жена, страдаща от задух, — слушам ви... Няма никой... отидоха си...

— А Люда Тулянинова?

— Такава, мили, при нас не работи.

Жената замълча.

— Не работи?!

— Разчисти си сметките. — Денисов отнесе последвалата пауза за сметка на задуха. — Омъжи се. И за кого! За дипломат... Замина, мили. Да, със спален вагон с двуместно купе! Сега, мили, ти Люда няма да стигнеш.

— Моят Павел? — Тулянинова се замисли. — Млад, енергичен... На вид не е по-възрастен от тридесет, тридесет и една...

— Рус ли е?

— Брюнет.

Денисов извади бележник.

— Как беше облечен?

— Едноцветна сива риза, чорапи и връзка да ѝ подхождат...
Кожено сако.

В залата бе вече тихо. Чуваше се как почуква ескалаторът.

— Какво носеше със себе си?

— Павел? Какво имате предвид?

— Ценности, например.

— Нямахше пари. Само ключовете от колата, ножче.

— Имате кола?

— „Жигули“, последен модел.

— Разбира се, мъжът ви може някъде да се е задържал. На гости, например. Може да не са го пуснали, или нещо да е попречило...

— Вие не познавате Павел! — Тулянинова премести куфарчето, сега Денисов можеше вече да седне до нея.

— Благодаря.

— Без мен той не би отишъл никъде.

— От силно чувство ли? — попита Денисов.

Тя почервеня.

— Трудно е да се излекува тази любов, която пламва от пръв поглед! Това го е казал Жан де Лабрюйер — Люда малко се запъна с името. — Френски писател от края на седемнадесети век.

— Не съм го чел — отвърна Денисов.

— И аз. Знам го от Павел.

— Начетен ли е?

— Работи в Министерството на външните работи! Затова не желаех нито с милиция, нито по радиото...

— От колко време сте заедно?

— От една седмица.

— Поздравявам ви — Денисов неловко се поклони. — Къде отидохте първо?

— От влака ли? Оставихме багажа си на съхранение, после тръгнахме из града. Павел се смееше: „Вкъщи ще ни заведеш ти!“ А аз Москва не съм виждала... Толкова топъл ден е днес! Забелязахте ли? И слънце. До метрото продаваха мимози... Павел каза: „Цветя за новобрачни, мадам!“... Аз водех Павел по някакви улици.

— Към центъра ли?

— Нима знам. Павел вървеше радостен, светъл...

— Сватбата очевидно ще бъде в Москва? — интересува се Денисов.

— В „Прага“.

— Вие и ресторанта знаете?

— На двадесет и осми в четиринадесет... Павел вече запази банкетната зала и музика. Той звъня от Красни Лиман, но не в ресторанта, а на колега. Той е поръчал.

— Разбирам.

— Разви бурна дейност... — за пръв път от началото на запознанството Люда се усмихна. — Последният ерген на курса. Едва ли не целият випуск ще се събере... Разбира се, без тези, които са в чужбина.

— Дадоха ли му отпуск?

— Отначало, за да се оправи с наследството, в Красни Лиман умря негов роднина. А от днес трябваше да му дадат друг. В отдела Павел е всеобщ любимец...

Тя си спомни нещо и лицето ѝ помрачня.

— Вие не разказвате всичко — Денисов внимателно я наблюдаваше. — Изгубили сте се с мъжа си. Това се случва. Ще се срещнете. А какво ви безпокои?

Тулянинова съвсем се сви.

— Заплашваха го.

— Заплашваха?!

— Намерих писмо — гласът ѝ трепна. — „Ще се разплатим, Паша! От мен няма да се измъкнеш!“

— Как се изгубихте един друг? Само че разкажете по-подробно...

Тя беззвучно изхлипа. После се съвзе.

— По пътя към Министерството на външните работи Павел ме заведе в Централната поща. Всичко бе толкова глупаво. Договорихме се, ако не се появи до час, значи е при шефа. В такъв случай трябваше да взема метрото и да пътувам до станция „Коломенская“. И да чакам.

— Защо до „Коломенская“?

— Там живее шефът му.

— Но защо ходихте в Централната поща?

— Казах ви вече, че поканихме много гости. Трябваше да позвъним в Елц, после в Сиктивкар...

— Позвънихте ли?

— Сиктивкар не отговаряше, с Елц нямаше връзка до седемнадесет часа.

— Пазите ли телефонните номера?

— Скъсах ги — тя махна с ръка.

— Говорехте за бележка със заплаха. Сами ли я четохте?

— Мога да ви я покажа.

— Във вас ли е?

Тя постави куфарчето на коленете си и щракна ключалката.

— Ето! Моля!

Денисов внимателно взе плика, макар че отпечатъците от пръстите на автора най-вероятно бяха унищожени.

„Донецк, Централна поща, до поискване.

Павел Иванов“

Съдейки по щемпела, писмото бе изпратено оттук, от гарата, на пети април, преди десет дена.

Вместо хартия за писмо авторът бе използвал бланка за телеграма.

„Преди да отиде в Красни Лиман — помисли си Денисов, — мъжът на Тулянинова се е отбил в Донецк. Авторът на писмото е знаел това. Знаел е, че Иванов ще отиде в Централната поща на Донецк, за да получи писма до поискване. Това стеснява кръга.“

„Ние ще се разплатим депломате от мене няма да се измъкнеш.“

Иванов бе наречен в писмото не „Паша“, а „депломат“.
Мълчаливо Тулянинова го следеше.

— Много се вълнувам — тя сплете ръце. — С него сигурно се е случило нещо!

— Има московска железопътна гара „Коломенская“, има и станция на метрото със същото име. Лошо сте се уговорили.

Тя бе готова да заплаче.

— Не сте ли забелязали нещо друго подозрително около него? — попита Денисов.

— Около Павел? Не...

— Нито в Москва, нито по пътя?

— Нито веднъж.

— Ами ако са го нападнали?

— Ще даде отпор. Не се съмнявайте, той е каратист. И ножчето му е с него!

— Голямо ли е?

— Сувенир. На дръжката има малко копитце.

— Ловджийски. А вещите му? — Денисов се постара нищо да не изпусне. — Много ли са?

— Куфар, чанта.

— Всичко ли е оставено на съхранение в автоматична камера?

— Да. Ние записахме номера. Искан да му подсказа да бъде по-предпазлив. Наоколо толкова хора, всичко виждат... Бележката с шифъра Павел пъкна във външен джоб! Ами ще му я измъкнат! Ще я загуби!

— Шифърът помните ли?

— Само клетката: 5103.

— Ако имахте паспорт, щеше да е добре — каза Денисов. — Боя се, че сега... Но ще поговоря с дежурния. Напишете заявление, избройте вещите...

— Всичките ли!

— Поне най-горните.

Тулянинова се замисли.

— Блуза на Павел с четири копчета. В чантата — халат. Бутилка шампанско.

— Ще проверя и ще се върна — каза Денисов и стана.

Тя го спря.

— Искам да дойдете в „Прага“ на двадесет и осми... — сега Тулянинова изглеждаше бледа, очите ѝ блестяха.

— На сватба ли?

— Да. С жена си, или сам. Дори не попитах женен ли сте. Каква тежка нощ. Вие толкова много направихте...

— Благодаря. Засега не мога да ви кажа.

— Компанията ще бъде интересна. Няма да съжالياвате.

До багажните клетки можеше да се отиде през служебния коридор. Денисов предпочете да върви по перона.

— Двеста и първи! — повика го по радиотелефона Антон. —
Нещо ново?

— Все още нищо.

Беше почти три. Студът здравата бе свил. Ту на едно, ту на друго място на асфалта се бе появила блестяща предателска ледена корица. Безлюдният перон бе залят както и преди с пронизваща мъртвешка светлина.

— Иванов не се ли е появил?

— Не.

— Така си и мислех — въздъхна Антон. — Звъняха от осемдесет и четвърто отделение... Слуша ли ни някой?

— Тулянинова е в залата. Никой.

— Онзи мъж...

Денисов се развълнува.

— Умря ли?

— Да. Предадоха току-що.

— Самоличността му установена ли е?

— Не знам, помолиха да се обадим по-късно. Ти къде си?

— При багажното отделение.

„Умрял“ — Денисов за секунда се спря. „Да позвъним по-късно“...

Дежурният в багажното отделение, младо момче, стоеше в остъклената будка, без да пали светлината. Денисов почука на стъклото и дежурният тутакси изскочи. Без да пита за нищо, тръгна по следите. Повечето багажни клетки бяха отворени. Наоколо не се виждаха пътници.

— Да проверим ето тази — обърна се Денисов към дежурния.

Дежурният разви контролния винт. Чу се звънене на зумер.

— Абсолютно празно... А, не!

Дежурният искаше да извади нещо, в дъното на камерата блестеше завитото със станиол гърло на шампанското, но Денисов сграбчи ръката му:

— Нека засега да стои.

Дежурният го погледна недоумяващо.

— Върху бутилката може би са останали отпечатъци от пръстите на престъпника. Затворете.

Дежурният зави винта на мястото му.

Денисов погледна часовника си и го свери с гаровото табло. „На ти сега, на това отгоре и кражба...“

Той се върна на перона.

„С какво се е занимавал инспектор Денисов след два часа през нощта? — помисли си той. — Какво е изяснил, беседвайки с Тулянинова?“

„Как да ви кажа...“

Това беше игра. Същността ѝ бе, че докато той критикуваше инспектор Денисов за бездействието му, онзи се оправдаваше и изказваше неочаквани хипотези и обобщения.

„Нищо не сте успели да изясните!“

„Все пак има нещичко...“

„Например?“

Истинският Денисов си помисли:

„Струва ми се, че узнах и друга една дреха на Павел, която е била в откраднатия куфар.“

„Несъобщена от Тулянинова?!“

„Да. Ей сега ще проверим дали не греша!“

Денисов улови тревожния поглед на Тулянинова отдалеч.

— В бежовия куфар на Павел? В куфара има ризи, връзки. Блуза, за нея говорих. Костюм.

„Ето!“ — Денисов не издаде вълнението си, макар да знаеше какъв е този костюм.

— Кадифен ли? Кафеникав?

— Да! — удиви се тя. — Как се досетихте?

— Сега е модерно.

„Аз не греша, като свързвам двете престъпления, тукашното и в Казанск. Веществените доказателства — той имаше предвид писмото със заплахата и бутилката шампанско — трябва веднага да се пратят на дежурния експерт.“

— ... Първа нощ в Москва! Никога не съм предполагала, че ще я прекарам така! Знаете ли къде се видяхме с Павел за пръв път?

Тя се разочарова, когато той каза:

— При вас, в ресторанта. Вие сте му сервирали.

— Правилно! Но му сервирах не аз, а друга сервитьорка. Той седеше с една жена, но гледаше към мен. Започнах всичко да изпускам...

Докато тя разказваше, Денисов написа най-неотложното, което трябваше да се свърши. Време бе да започне.

— ... Изведнъж се приближават! Оберкелнерът Климентина Максимова, а с нея и Павел. „Людочка — казва тя, — младият човек е много сериозен... Искане да се запознае с теб“. А сама тихо ми шепне: „Момиченце! Може би това е твоята съдба?“

Денисов прибра бележника си.

— Климентина и Павел... Те познавах ли се?

— Не. Павел влязъл в кабинета й. Всичко разказал: че работи в Министерството на външните работи, че никога не е бил женен, че пристигнал по свои работи за няколко дни...

— Каква бе жената, с която седеше в ресторанта?

— В ресторанта? — Тулянинова се усмихна. — Новата касиерка на гарата, рижа, луничава. Случайно били седнали заедно...

— А после?

— Климентина ни остави, а ние с Павел отидохме в кафенето...

— В кафенето?

— А вие какво си мислите. Павел взе бутилка сухо, но ние дори не я докоснахме. Говорихме, говорихме...

Тулянинова прехапа устни, за да не се заплаче.

— Аз приличам на майката на Павел. Очевидно цялата работа е в това. Тя умряла, когато той още ходил на детска градина.

В дежурната стая до прозореца се бяха разположили кактуси. В края на нощното дежурство трябваше да ги напръска с вода със стайна температура.

Зазвъня телефонът.

— Давам ви Красни Лиман — каза телефонистката. — Кой ви е нужен?

— Старши касиерът на билетите...

Денисов търсеше рижата, с лунички касиерка, която в паметния за Тулянинова ден бе седяла в ресторанта. Но на гарата се оказаха две рижи касиерки. Едната дежуреше, а другата бе отишла да нощува при майка си в селището. Денисов успя да поговори и с двете.

— Имаше такъв случай — спомни си тази, която нощуваше при майка си. — Симпатичен, среден на ръст. Влязохме заедно в ресторанта.

— Заедно влязохте, така ли — уточни Денисов.

— Младият човек придържаше вратата — спомни си касиерката. — Аз благодарих, после се оказахме на една маса...

— Той представи ли се?

— Но какво всъщност се е случило?

— Човекът е изчезнал!

Касиерката се замисли.

— Не знам какво мога да ви кажа. Поръча си салата, рамстек...

— Говорихте ли нещо?

— Спомних си! Той попита има ли при нас валутен магазин и аз си помислих, че се връща от чужбина. Посрещах свекърва си от Днепропетровск и съвсем не ми бе до запознанства.

Изведнъж касиерката се завълнува:

— Свържете се със сервитьорката! Нарича се Люда. Като я видя, остана като гръмнат.

Денисов затвори телефона.

— И тук нищо... — каза Антон. — Ще се наложи да преровим в адресното бюро цялата огромна купчина на хората с името Павел Иванов.

Телефонът тихо звънна и Денисов тръгна към него.

— Денисов! — викна дежурният експерт. — Ти възложи задача, а не се интересуваш от нея.

— Мислех, че е рано.

— Пликът е доста изпомачкан, сам знаеш. А една бутилка кой ли не я хваща в ръка! И хората в завода, и в магазина... Но записвай: на телеграфната бланка с анонимния текст има ясен отпечатък от пръста на изпълнителя. Наричам го изпълнител, а не автор. Могат да бъдат различни хора. Съвсем характерен контур на палеца се е нацапал с химикала, с който е писан текстът. Същият контур съществува и в отпечатъка върху бутилката! Разбра ли?

— Юнак!

— Действуй!

Сабодаш попита:

— Има ли нещо?

— Като че ли. Авторът на анонимното писмо е шарил днес при багажа, преместил е шампанското, откраднал е вещите...

Позвъни инспекторът от казанската гара:

— Човек не може да се добере до вас! Какво точно искате?

— Подробности по кражбата. Детайли!

— Престъпникът се появил на гарата с жена. Досега ние я приехме за съучастница. Но сега мисля, че тя е била поредната жертва... Около двадесет и два часа той приседнал до студентка от Ужгород, а редом поставил куфар и чанта. Бил сам и трезв.

— Куфарът бежов ли е бил? — прекъсна го Антон.

— От вашето багажно отделение. Прегледах квитанцията.

— А после?

— Поговорил десет минути. След това оставил куфара и отишъл в бюфета.

— Помолил ли е да наблюдават вещите му?

— Да.

— А за какво са говорили?

— За разни неща. Колко несериозна е днес младежта, колко лекомислено гледа на бъдещето...

Антон не се сдържа:

— Капанче!

— И ние се чудим. Цяла лекция произнесъл: „Младите момичета пушат! Колко вредно е това за здравето на бъдещото дете...“

Отдалечавайки се, предупредил: „Вещите са ценни, не бих искал да пропаднат...“ Върнал се след час. После на свой ред студентката помолила да наблюдава чантата ѝ и отишла да позвъни...

— А престъпникът — завърши Антон, — взел нейната чанта и изчезнал.

— Има ли и други въпроси? — попита инспекторът.

Денисов помисли:

— Той се е позовавал на младежта въобще, или?

— Ставало дума за младите момичета.

Денисов попита:

— Вашата потърпевша пуши ли?

— Струва ми се, че не. Впрочем скоро сам ще я разпиташ.

Като видя Денисов без своя багаж, Тулянинова не го попита нищо, сякаш сама се бе досетила нещо, или си имаше подозрения.

— Когато Павел звъня по телефона от Красни Лиман — попита Денисов, — вие бяхте ли до него?

— Бях в кабината. Той нямаше тайни от мен.

— Водеха ли се някакви разговори за получено наследство? — Денисов предпочиташе да разпитва на „широк фронт“, така че Люда да не може да се досети какво точно иска да научи.

— Не.

— Никой нищо ли не го попита?

Тулянинова повдигна рамена.

— Чувах само това, което говореше Павел! — тя се замисли. — Най-често той звънеше в работата си. Тяхната секретарка също е Людочка. Павел разговаряше с нея. А веднъж със заместник-началника Генади Аркадиевич... Моят чичо се нарича така.

— Чичо ви в Красни Лиман ли живее?

— В Кривой Рог, при мините.

— Знае ли за сватбата ви?

— Знае.

Тя бе така объркана, че не се опитваше да анализира.

— Той ни поздрави. Изпрати осемстотин рубли за сватбата.

— По пощата ли? — попита Денисов.

— Телеграфически, нали заминавахме.

— А парите? И те ли бяха при багажа?

Тя направи неуловимо движение.

— В мен са. Ще се наложи в началото да живеем с бабата на Павел...

Денисов мислеше за нещо важно, което трябваше да свърже с получената информация. „Трябва да се започне с анонимното писмо... Човекът, който го е написал, е седял през нощта в пощенското отделение на гарата и е рисувал буква по буква върху телеграфната бланка... Пощенските служители навярно са могли да обърнат внимание на този човек...“ — помисли Денисов.

Той отново се извини на Тулянинова:

— Почакайте ме тук.

По пътя към гаровата поща повика по радиотелефона Антон:

— Поръчай още веднъж Донецк.

— Пак ли Шулман?

— Провери в адресното бюро дали има такъв човек.

— Мислиш, че Тулянинова греша?

В пощата се тълпяха много хора. Денисов влезе в една от телефонните кабинки и набра номер.

— Денисов от милицията. Здравейте.

— Здравейте, ако не се шегувате.

— От вчера не съм седнал. Какви ти шегги. Кой от вас е дежурил на шести през нощта в залата?

— Тоня Кожухова. Вие я знаете, една такава висока, натруфена.

— А кога ще бъде на работа днес?

— От девет.

Денисов реши да не звъни на Кожухова, но взе адреса ѝ: „Голяма Черьомушкина“... „Идвам с теб“ — каза Сабодаш и добави, че в Донецк Вячеслав Шулман нито живее, нито е живял. Тулянинова е объркала нещо...

Улиците бяха пусти, но шофьорът караше предпазливо, защото снегът едва покриваше заледените места. Антон похъркваше на задната седалка.

„Ето че нощта мина! — Денисов хвърли поглед в огледалцето над главата си. Тулянинова със затворени очи седеше до Антон, но Денисов беше уверен, че тя не спи. — Какво още научихте, Денисов?“

Той продължаваше играта със себе си.

„Анонимният автор е бил много добре осведомен. Знаел е, че Павел ще бъде в Донецк, че целта на пътуването му е Красни Лиман.

Само не е ясно защо е писал в Донецк, щом след няколко дни Павел е щял да се върне в Москва?“

На един завой колата се занесе и шофьорът изруга:

— Ама че път!

„И защо писмото е изпратено от същата гара, от която е отпътувал Павел? Защо е писано в пощата, защо на телеграфна бланка? Друга работа е, ако ти самият пътуваш с нощен влак и няма с какво да убиеш времето си...“

Денисов погледна часовника си: пет и нещо.

— Пристигнахме — каза шофьорът и спря колата. — Изглежда, че блокът е този — петнадесететажният.

Стълбището бе просторно и мрачно. Качиха се на петия етаж.

— Почакайте там — каза Денисов и посочи на Люда площадката на по-долния етаж.

Тулянинова послушно слезе надолу. Сабодаш позвъни късо. Почака и звънна отново.

— Кой е?

Кожухова отвори. Денисов си спомни, бе я виждал — висока, с гримирани със зелено клепачи.

— Вие! Какво се в случило?

— Нищо — постара се да я успокои Антон. — Вие ли работихте на шести през нощта?

Кожухова беззвучно замърда с устни.

— Работата е в това... — зае се да обяснява той, — че в пощенското отделение тогава са написали анонимно писмо на телеграфна бланка...

— Анонимно?!

— Вие ли бяхте на гишето?

— Нищо не мога да си спомня — понастръхна тя. — Имате ли цигара?

Антон ѝ подаде.

„Каква вреда за здравето на бъдещото дете!“ — спомни си Денисов. Сега той ясно си представи каква роля би трябвало да изиграе тази фраза.

Студентката не е пушила! Измамникът е подготвял комплимент: „Това е нещо тъй рядко в нашия разхайтен век!...“ Или нещо от тоя род.

Денисов продължи да моделира в съзнанието си поведението на престъпника, извършил кражба на казанската гара. По-нататък той би могъл да каже: „Така трудно е да си избереш днес истински другар в живота...“ На него му е било необходимо случайната спътница сама да направи прогноза за бъдещото му поведение, узнавайки, че е самотен и скромнен... И ако студентката не бе оставила чантата си, улеснявайки по този начин задачата му, час по-късно, за да отмъкне нещата ѝ, той навярно би предложил сърцето и ръката си...

— Разбира се, минават толкова хора — каза Антон.

Той бе подготвен за това, че Кожухова няма никого да си спомни.

— Пък и толкова много време е минало.

— Навярно помните друг — намеси се Денисов. — В кожено сако?

Денисов нарочно даваше белезите на изчезналия Иванов.

— С шапка?! — Кожухова се усмихна. — Та това е Павел! Работи в Министерството на външните работи!

— Заминаваше ли през онази нощ?

— Да, в Донецк.

— В пощата ли се запознахте?

— Аха! — проточи тя.

Докато Антон уточняваше детайлите, Денисов слезе на подолния етаж. Тулянинова слушаше всичко.

— Нищо не разбирам — разтвори ръце Люда. — Излиза, че Павел е лъгал?

На Денисов се стори, че тя е безкрайно уморена.

— Ще ми помогнете ли за билет? Аз си отивам.

— В Красни Лиман ли?

— В Кривой Рог, при чичо.

— А не при родителите си?

Тя се обърна.

Подлеците имат удивителен нюх да откриват сирачета, Денисов не един път се бе убеждавал в това.

— Почакайте ни в колата — помоли той.

„Значи Павел се е надявал да получи и парите, пратени на Тулянинова от Кривой Рог. И докато тя е звъняла на несъществуващите му приятели, за да ги покани в «Прага», престъпникът е откраднал багажа, а после очевидно я е чакал на станцията на метрото

«Коломенская». За щастие не са се срещнали... А следваща жертва е трябвало да бъде ето тази Кожухова. Престъпникът е търсел нови познанства. Рижата касиерка от Красни Лиман... Отпаднала е веднага. Очаквала е свекърва си, възможно е да носи брачна халка. Забелязал е Люда. После студентката на казанската гара... Само едно нещо не намира мястото си в тази версия — анонимното писмо. Може би бележката със заплахата е трябвало да обясни внезапното му изчезване, да отсрочи търсенето му? Дори ние с Антон се опитахме да свържем анонимното писмо с нещастния случай на улица «Затонная»...“

Денисов почака, докато вратата долу се затвори, и се качи при другите. Сабодаш не задаваше нови въпроси. Професионалната етика, както Антон я разбираше, му забраняваше в отсъствието на Денисов да провери версия, която принадлежеше на другия.

— Павел дълго ли стоя в пощата? — попита Денисов.

— През цялата нощ.

— Влюби ли се?

Кожухова пооправи косата си.

— Направо беше сразен — усмихна се тя. — Най-трудното от всичко е да се изцери онази любов, която пламва от пръв поглед. Забравих чии бяха думите...

„Струва ми се, че Кожухова няма да бъде особено огорчена, когато всичко се изясни“ — помисли си Денисов.

— Вие поканихте ли Павел у вас?

— Да.

— И го запознахте с майка си...

— С татко. У нас баща ми е главният.

— А Павел помоли за ръката ви?

— Предложи ръката и сърцето си...

— После той замина в командировка и се върна може би днес?
— почти утвърдително попита Денисов и напрегна слух: вече няколко секунди зад вратата се чуваха тихи стъпки.

— През нощта.

— А баща ви го остави да пренощува?

— В кабинета.

Очите под зелените клепачи блеснаха:

— Сутринта той трябва да отиде за пръстени...

Сабодаш угаси цигарата си, но Денисов, без да го дочака, внимателно отстрани Кожухова и влезе в дома.

Разказът е публикуван в списание „Космос“, брой 1 от 1986 г.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.